

Warszawa, dnia 1 września 2025 r.

PP.5000.13.2025

Polecane publikacje z zakresu psychologicznych i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego

Poniżej zamieszczono wykaz wybranych polskich publikacji przedmiotowych oraz czasopism z zakresu psychologicznych i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego. Wykaz stanowi pomoc merytoryczną dla nauczycieli szkół muzycznych, plastycznych, baletowych, psychologów, pedagogów szkolnych, wychowawców internatów i burs szkolnictwa artystycznego, rodziców oraz starszych uczniów.

Publikacje książkowe

Początek wykazu wyznacza rok wydania publikacji

2024; B. Książkiewicz (red.), *Edukacja w sztuce tańca*. Wydawnictwo UMCF, Warszawa

2022; J. Kaleńska-Rodzaj, *Psychologia tremy*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

2020; A. Sadowski, *Perfekcjonizm i trema u muzyków różnej specjalności*. Płocki Instytut Wydawniczy.

2020; M. Chełkowska-Zacharewicz, J. Kaleńska-Rodzaj (red.), *Psychologia muzyki*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

2020; A. Wira-Ostaszuk, J. Kończak, *Mój balet. Opowieść o tańcu: od szkoły do sceny*. Wydawnictwo Nasza Księgarnia, Warszawa.

2019; U. Bissinger-Ćwierz, *Metody aktywizujące w szkolnej i pozaszkolnej edukacji muzycznej*. Difin, Warszawa.

2019; B. Lewińska, *Kształcenie plastyczne w szkołach artystycznych w Polsce w latach 1944-2017*. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Centrum Edukacji Artystycznej, Warszawa.

2018; U. Bissinger-Ćwierz, A. A. Nogaj (red.), *Strategie radzenia sobie z trema w kształceniu muzycznym oraz w zawodzie muzyka*. Difin, Warszawa.

2018; M. Kuśpit, *Podmiotowe uwarunkowania radzenia sobie ze stresem w środowisku szkolnym młodzieży uzdolnionej artystycznie*. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.

- 2018; A. Franków-Żelazny (red.), *Współczesna chóralistyka 1. Wartości, konteksty, perspektywy*. Akademia Muzyczna im. K. Lipińskiego, Wrocław.
- 2016; U. Bissinger-Ćwierz, *Psychopedagogiczne metody pracy z uczniem najmłodszym oraz uczniem ryzyka dysleksji w szkole muzycznej*. Centrum Edukacji Artystycznej, Warszawa.
- 2016; H. Tomaszek-Plewy, I. Polak (red.), *Wczesna edukacja muzyczna, rozważania, propozycje, badania*. Wydawnictwo Akademia Muzyczna im. K. Lipińskiego, Wrocław.
- 2014; M. Manturzevska, *Psychologiczne wyznaczniki powodzenia w studiach muzycznych*. Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Centrum Edukacji Artystycznej, Warszawa.
- 2014; A. Jordan-Szymańska, *Droga do poznania muzyki. Ucho i umysł*. Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, Warszawa.
- 2014; G. E. Kwiatkowska, J. Połuszná (red.), *Relacja mistrz – uczeń. Rozważania z perspektywy psychologii muzyki*. Aureus, Kraków.
- 2014; P. Dylewski, J. Mirkiewicz, *Poradnik dla rodziców rozpoczynających naukę w szkołach muzycznych. Poradnik kieszonkowy CENSA*. Centrum Edukacji Nauczycieli Szkół Artystycznych, Warszawa.
- 2014; Z. Konaszkiewicz, M. Chmurzyńska (red.), *Raport o stanie szkolnictwa muzycznego II stopnia*. Instytut Muzyki i Tańca, Warszawa.
- 2013; M. Kuśpit (red.), *Barwy twórczości*. Wydawnictwo UMCS, Lublin.
- 2013; M. Żylińska, *Muzyka w mózgu*; A. A. Nogaj, *Psychologiczny portret młodego muzyka. Poradnik kieszonkowy CENSA*. Centrum Edukacji Nauczycieli Szkół Artystycznych, Warszawa.
- 2012; W. Jankowski (red.), *Raport o stanie szkolnictwa muzycznego I stopnia. Diagnozy, problemy i wnioski modelowe*. Instytut Muzyki i Tańca, Warszawa.
- 2011; M. Sierszeńska-Leraczyk, *Środowisko rodzinne a ciągłość i jakość edukacji muzycznej*. Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego, Poznań.
- 2010; M. Manturzevska, B. Kamińska, A. A. Nogaj, *Poradnictwo psychologiczne w polskich szkołach muzycznych. Rys historyczny i współczesne kierunki działań*. Centrum Edukacji Artystycznej, Państwowy Zespół Szkół Muzycznych im. A. Rubinsteiná w Bydgoszczy, Regionalne Centrum Psychologii Muzyki „Fermata”, Warszawa-Bydgoszcz.
- 2009; Z. Konaszkiewicz (red.), *Szkoła muzyczna. Studia i szkice*. Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina. Warszawa.
- 2009; B. Kamińska, M. Zagrodzki (red.), *Ćwiczenie w rozwoju i działalności muzyka i wykonawcy. Teoria – badania – praktyka*. Uniwersytet Muzyczny im. F. Chopina. Warszawa.
- 2009; M. H. Chruszczewski, *Profile uzdolnień. Intelktualne i osobowościowe składniki uzdolnień plastycznych i muzycznych*. Uniwersytet Warszawski, Warszawa.

- 2007; B. Kamińska (red.), *Psychologia rozwoju muzycznego a kształcenie nauczycieli*. Akademia Muzyczna im. F. Chopina. Warszawa.
- 2006; Z. Konaszkiewicz (red.), *Szkoła baletowa. Studia i szkice*. Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina. Warszawa.
- 2006; A. Chybicka, *Psychologia twórczości grupowej. Jak moderować zespoły twórcze i zadaniowe?*, Wydawnictwo Impuls, Warszawa.
- 2005; M. Manturzevska. *Psychologia w kształceniu muzycznym*. Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Warszawie.
- 2004; M. Popęrzycka (red.), *Polskie szkolnictwo artystyczne. Dzieje – teoria – praktyka*. Stowarzyszenie Historyków Sztuki. Warszawa.
- 2004; S. Popek (red.), *Twórczość w teorii i praktyce*. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.
- 2004; A. Sękowski (red.), *Psychologia zdolności. Współczesne kierunki badań*. Wydawnictwo PWN, Warszawa.
- 2003; E. Nęcka. *Psychologia twórczości*. GWP, Gdańsk.
- 2002; J. A. Sloboda, *Umysł muzyczny. Poznawcza psychologia muzyki*. Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. F. Chopina, Warszawa.
- 2001; M. Manturzevska, M. Chmurzyńska (red.), *Psychologiczne podstawy kształcenia muzycznego*. Akademia Muzyczna im. F. Chopina, Warszawa.
- 1990; M. Manturzevska, H. Kotarska (red.), *Wybrane zagadnienia z psychologii muzyki*. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.

Czasopisma

Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczny Centrum Edukacji Artystycznej – seria wydawnicza CEA w latach 2013-2017 (dostęp: <https://cea-art.pl/cea-publicacje/publikacje-cea/>)

- Nr 1 – Wybrane zagadnienia z zakresu problematyki wspierania ucznia oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach artystycznych (może tu dostęp?)
- Nr 2 – Konteksty edukacji artystycznej i pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- Nr 3 – Wychowanie i profilaktyka w szkole artystycznej
- Nr 4 – Różnorodność oddziaływań psychologiczno-pedagogicznych w szkolnictwie artystycznym

Szkoła Artystyczna – seria wydawnicza CEA od 2017 roku
(dostęp: <https://cea-art.pl/cea-publicacje/szkola-artystyczna/>)

Ruch Muzyczny - najważniejsze polskie czasopismo poświęcone muzyce poważnej, publikuje relacje z życia muzycznego, recenzje płyt i książek, wywiady i eseje.

Konteksty Kształcenia Muzycznego – seria wydawnicza Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi w latach 2014-2020 (<https://www.amuz.lodz.pl/index.php/pl/home/wydawnictwo/konteksty-ksztalcenia-muzycznego>)

Zeszyt Łańcucki nr 3/2019. Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Z. Brzewskiego w Łańcucie. Interpretacja – pedagogika – seria wydawnicza Centrum Edukacji Artystycznej.

Edukacja Muzyczna (Rocznik), Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie – publikacje z zakresu pedagogiki muzycznej, percepcji muzyki, muzykologii i dydaktyki muzyki (<https://czasopisma.ujd.edu.pl/index.php/EM/about>)

Studia Pedagogiczne, Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne. Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (<https://studiapedagogiczne.ujk.edu.pl/home/>)

Kultura i Wychowanie – Półrocznik pedagogiczno - filozoficzny Akademia Humanistyczno - Ekonomiczna w Łodzi ISSN 2083-2923 (e) ISSN 2544-9425 (p), Nr 1(27)2025 – Trening mentalny/wyobrażeniowy dla tancerzy.

Książki z zakresu dydaktyki i wychowania przydatne w kształceniu artystycznym

2025; P. Ripp, *Jak pomóc sobie i uczniom. Praktyczne wskazówki do zmiany sposobu prowadzenia lekcji*. Wydawnictwo, Dobra Literatura, Warszawa.

2024; J. Bauer, *Efektywna Szkoła. O relacjach jako podstawie dobrze funkcjonującej edukacji*. Wydawnictwo Dobra Literatura, Gdańsk/Warszawa.

2023; S. Berger, *Dzieciaki, muzyka i spektrum autyzmu. Jak wykorzystać terapeutyczną a moc dźwięków*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

2023; W. Thomas Boyce, *Dziecko orchidea, czy mlecz. Jak wspierać wrażliwe dzieci*. Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa.

2022; A. Kozak, J. Wasilewski, *Uwięzieni w słowach rodziców. Jak uwolnić się od zakłęg, które rzucano na nas w dzieciństwie*. Wydawnictwo, Onepress Sensus, Gliwice.

2021; M. Marcela, *Selekcje. Jak szkoła niszczy ludzi, społeczeństwa i świat*. Wydawnictwo Znak, Kraków.

2020; M. Nowak – Dziemianowicz, *Szkoła jako przestrzeń uznania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

- 2020; J. Nelsen, L. Lott, S. Glenn, *Pozytywna dyscyplina w klasie. Jak rozwijać wzajemny szacunek, współpracę i odpowiedzialność w szkole*. Wydawnictwo, Pozytywna Dyscyplina, Milanówek.
- 2020; J. Nelsen, *Pozytywna Dyscyplina*. Wydawnictwo, CoJaNaTo, Warszawa.
- 2020; T. Tokarz, *Szkoła ma być dla ucznia. 30 bardzo subiektywnych esejów o edukacji*. Wydawnictwo, Ridero.
- 2019; Jeffery D. Holmes, *Edukacja i uczenie się. 16 największych mitów*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- 2019; M. Schulte-Markwort, *Zaburzenia u dzieci i młodzieży. Co obciąża nasze dzieci i jak możemy im pomóc*. Wydawnictwo, dobra Literatura Słupsk/Warszawa.
- 2019; S. Shanker, *Samoregulacja w szkole. Spokój, koncentracja i nauka*. Wydawnictwo Mamania, Warszawa
- 2019; A. Szulc, *Nowa szkoła. Zmianę edukacji warto zacząć przy tablicy*. Wydawnictwo Natuli, Łódź.
- 2018; G. Huther, U. Hauser, *Wszystkie dzieci są zdolne. Jak marnujemy wrodzone talenty*. Wydawnictwo, dobra Literatura, Słupsk.
- 2017; P. Hartkamp, *Zamiast edukacji przymusowej. Apel o przestrzeganie praw dziecka w edukacji*. Wydawnictwo Element, Gliwice
- 2017; J. Holt, *Zamiast edukacji. Warunki do uczenia się przez działanie*. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków.
- 2017; P. Ripp, *Uczyć (się) z pasją. Jak sprawić, by uczenie (się) było fascynującą podróżą*. Wydawnictwo, Dobra Literatura
- 2016; Marshall B. Rosenberg, *Porozumienie bez przemocy. O języku życia*. Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa.
- 2016; L. Leu, *Porozumienie bez przemocy. Ćwiczenia. Materiały do pracy indywidualnej i grupowej*. Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa.
- 2016; S. Shanker, T. Barker, *Self-Reg. Jak pomóc dziecku (i sobie) nie dać się stresowi i żyć pełnią możliwości*. Wydawnictwo Mamania, Warszawa.
- 2015; G. Huther, *Kim jesteśmy – a kim moglibyśmy być*. Wydawnictwo Dobra Literatura
- 2014; A. Domagała – Kręcioch, B. Majerek (red. naukowa), *Szkoła jako przestrzeń edukacyjnego (nie) porozumienia*. Wydawnictwo, Impuls, Kraków.
- 2014; K. Przychodzień (red.), *(R)ewolucja przy tablicy, czyli księga mitów szkolnych*. Oficyna wydawnicza Logos, Warszawa.
- 2013; M. Żylińska, *Nurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przydatne mózgowi*. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń.

2012; Daniel H. Pink, *DRiVE. Kompletnie nowe spojrzenie a motywację*. Wydawnictwo, Studio Emka, Warszawa.

2012; A. Guza, D. Krzyżyk, (red.), *Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych*, Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Kielce.

Zespół Psychologiczno-Pedagogiczny

Centrum Edukacji Artystycznej